

Årsrapport 2024

Regional koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering i helseregion nord

Innhold

Bakgrunn	1
Nettsidene for habilitering og rehabilitering	2
Rådgivingstelefonen for rehabilitering i Nord: 800 300 61 og rehabinfo@unn.no	2
Regionalt nettverk av koordinerende enheter i helseforetakene i Helse Nord	2
Regionale oppdrag, prosesser og samarbeid med RHF.....	3
Nasjonalt nettverk av RKE (NRKE)	5
Nasjonale oppdrag og prosesser, samarbeid med Helsedirektoratet.....	5
Utviklings- og forskningsarbeid	6
Deltakelse i Samhandlingsseksjonens virksomhet i UNN.....	6

Bakgrunn

Regional koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering (RKE) i helseregion nord ble organisert i Samhandlingsavdelinga på UNN med 100% stillingsressurs i 2007. Etter omorganiseringer ligger RKE i Seksjon for samhandling og helsetjenesteutvikling i E-helse, samhandlings- og innovasjonssenteret.

RKE har i 2024 hatt to ansatte. Audhild Høyem og Tony A. Berntsen hver i 50% stilling fram til 6.6.24. Audhild Høyem var tilbake i 100% stilling fra 6.6.2024.

RKE har to hovedansvarsområder:

- A. Ha oversikt over, og formidle informasjon om, ReHabiliteringstilbud lokalt, regionalt og nasjonalt innenfor helseforetak, rehabiliteringsinstitusjoner og kommuner, samt etablere samarbeid mellom aktørene.
- B. Å følge opp koordinerende enheter, samt ordningene koordinator og individuell plan i helseforetakene. Dette arbeidsområdet omfatter alle fagområder og klinikker.

Nettsidene for habilitering og rehabilitering

Oppdraget om å formidle informasjon om koordineringsordninger, habiliterings- og rehabiliteringstilbud, rutiner for henvisning, tilgang til e-læring og andre ressurser av nytte for fagfolk og publikum i helseregion nord, ivaretas blant annet ved å drifte nettsida www.helse-nord.no/rehabilitering. Denne forvaltes av RKE i samarbeid med kommunikasjonsrådgiver og webmaster i Helse Nord RHF.

Antall unike treff på noen av de sentrale sidene	2019	2020	2021	2022	2023*	2024
Hovedsida habilitering og rehabilitering	3675	3557	4217	6585	2262	2628
Henvisning til private rehabiliteringsinstitusjoner	2721	2444	3161	1483	2495	2179
Rehabiliteringstilbud	2081	1822	2065	2727	1671	2522

* Treff tall for 2023 gjelder kun fra innføringen av ny nettløsning tidlig høst og ut året

Det er en nedgang i treff på sidene for 2024 som vi ikke har noen forklaring på. Vi forventet derimot at nye avtaler mellom Helse Nord RHF og rehabiliteringsinstitusjonene fra 1.1.24 ville gi økt antall besøk. Vi vurderer, i samarbeid med webmaster i Helse Nord RHF, tiltak for å gjøre sida mer synlig.

Rådgivingstelefonen for rehabilitering i Nord: 800 300 61 og rehabinfo@unn.no

Rådgivingstelefonen i Helse Nord inngår i det nasjonale telefonsystemet Zisson Interact, som driftes av Helse Sør-Øst, for besvarelse av spørsmål om rehabilitering. Spørsmål kommer også inn på e-post.

I løpet av 2024 har vi registrert 185 henvendelser. Antallet er ganske likt 2023 som var 170. Ettersom vi er få personer som betjener telefonen i Helse Nord, vil det være tilfeller der vi ikke har anledning til å svare fordi vi er opptatt med andre arbeidsoppgaver. I slike tilfeller vil samtalen automatisk bli satt over til rådgivere i andre helseregioner. Det totale antallet henvendelser kan derfor være større enn antallet vi har registrert. Vi i nord tar også et betydelig ansvar for å svare når andre regioner ikke er pålogget. Da det nå er kun én rådgiver i RKE, er det behov for å koble på noen som kan være «back-up» på telefonen. Det er tatt kontakt med avdelingsleder ved Rehabiliteringsavdelinga omkring dette.

De som ringer er både pasienter, pårørende, fagfolk i kommuner og spesialisthelsetjenesten, og ikke minst fastleger. Noen av henvendelsene er komplekse og medfører behov for bred kjennskap til tilbud og tjenester, og et betydelig arbeid før det kan gis et godt svar til innringer. Telefontjenesten vurderes likevel å være en god investering av ressurser. Vi får ofte positive tilbakemeldinger fra innringere som opplever at de endelig får snakke med noen som tar seg tid til å gjøre de nødvendige undersøkelser for å besvare spørsmålene deres. Antallet henvendelser viser at det er et behov for denne type rådgivningstjeneste. Telefontjenesten bidrar også til å avdekke svakheter i rehabiliteringstilbudene i helseregionen, som RKE har mulighet til å melde videre både lokalt, regionalt og nasjonalt gjennom nettverk og samarbeidsfora.

Regionalt nettverk av koordinerende enheter i helseforetakene i Helse Nord

Regional koordinerende enhet driver nettverket av koordinerende enheter (KE) i helseforetakene i Helse Nord. I UNN og Nordlandssykehuset er det avsatt 50% stilling til koordinerende enhet og i Helgelandssykehuset ca. 10-20 %. I disse tre HF-ene ligger enhetene i Samhandlingsseksjonen. I Finnmarkssykehuset er det ikke avsatt stillingsressurs. Funksjonen ivaretas av leder for Avdeling ReHabilitering. Enhetenes arbeidsoppgaver omfatter: bistand til kliniske avdelinger som har pasienter med koordineringsbehov, drift av nettverk for kommunale KE, utviklingsarbeid på systemnivå for å forbedre koordineringen av tjenester for pasienter som har behov for og rett til

dette, og deltakelse i relevant arbeid innen samhandlingsstrukturene. Arbeidsoppgavene til KE varierer noe mellom helseforetakene.

Nettverket har hatt 5 digitale møter i 2024. Tilbakemeldingen er at disse møtepunktene er svært viktige for de som ivaretar KE-funksjonen på HF-ene. Hovedvekten er på gjensidig erfaringsdeling og informasjonsutveksling, og samarbeid omkring regionale retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av enhetenes ansvarsområder. RKE informerer fra nasjonale myndigheter og nasjonalt nettverk.

De viktigste sakene i 2024 har vært:

- Oppfølging av oppdraget fra HOD til Helse Nord, og videre til helseforetakene om organisatorisk plassering og måloppnåelse for koordineringsordningene (omtalt nedenfor).
- Mandatet for Regional koordinerende enhet
- Utfordringene på rehabiliteringsfeltet i spesialisthelsetjenesten i regionen, slik som problem med å ivareta sørge-for-ansvaret pga mangel på rehabiliteringstilbud særlig for alvorlig subakutt slag, og klarhet omkring ansvar for samarbeid mellom sykehusene og rehabiliteringsinstitusjonene.
- Søknad om regionale nettverksmidler for å arrangere fysisk møte, som vi dessverre ikke fikk til i år.
- Funksjonalitet og rapporteringsmuligheter i DIPS for arbeidet omkring koordinator i spesialisthelsetjenesten.
- Arbeid med regionale rutiner og retningslinjer for koordineringsordningene.

Regionale oppdrag, prosesser og samarbeid med RHF

Nasjonalt oppdrag om organisatorisk plassering for KE og RKE og målet med koordineringsordningene

Styringsdokumentet fra HOD til Helse Nord, og videre fra Helse Nord til HF-ene for 2024, inneholdt følgende punkt: *Sørge for at organisatorisk plassering av koordinerende enhet bidrar til at enhetene på best mulig måte understøtter god koordinering i sykehusene og ivaretar sitt overordnede ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator. Det skal videre iverksettes tiltak for å realisere målet med de lovregulerte koordinerings-ordningene i spesialisthelsetjenesten (koordinator, kontaktleger, koordinerende enhet og individuell plan).*

RKE tok initiativ overfor RHF, og sammen arrangerte vi møter med samhandlingssjefene og de koordinerende enhetene i sykehusene, i mai og september, med dette oppdraget på dagsorden. Dagens situasjon og oppdraget ble gjennomgått. Det legges ikke opp til endringer i organisatorisk plassering av KE-ene i nord, da dagens organisering erfares som hensiktsmessig.

Det er gjort et betydelig utviklingsarbeid i UNN som omfatter endring av arbeidsflyten ved henvendelser om bistand til å håndtere uavklarte koordineringsbehov, og tilførsel av ressurser til KE for å styrke realiseringen av målet med koordineringsordningene (Se www.unn.no/ke).

Revisjon av mandatet for Regional koordinerende enhet

Oppdraget i styringsdokumentet har gitt mulighet til å arbeide sammen med RHF om en revisjon av mandatet for Regional koordinerende enhet. Utkastet til revidert mandat har vært til høring hos regionalt fagråd for rehabilitering, regionalt ledernettverk for rehabiliteringsavdelinger i sykehus, rehabiliteringsinstitusjonene som har avtale med Helse Nord RHF, nettverket av koordinerende enheter i sykehusene i nord, regionale funksjoner i Rehabiliteringsavdelinga i UNN, og i Seksjon for Samhandling og helsetjenesteutvikling. Arbeidet er fortsatt i prosess per 1.3.25. Saken er planlagt behandlet i fagsjefmøtet i april 2025.

Tilbudet ved rehabiliteringsinstitusjonene som har avtale med Helse Nord

RKE fikk en etterspørsel fra RHF høsten 2024 om hvilket informasjons- og kommunikasjonsarbeid som var utført i forbindelse med nye avtaler med institusjonene fra 1.1.24. Det ble levert en oversikt med 14 punkter som omfattet ny og revidert informasjon på nettsidene, oppsøkende virksomhet, bistand i utarbeidelse og distribusjon av informasjon rettet mot sykehus og fastleger, saker meldt til regionalt fagråd, samt kontakt med institusjonene. RKE deltok så i et møte med en av institusjonene omkring bruk og markedsføring av tilbudene. RKE kom også med ønsker til institusjonene om at deres nettsider må bygges opp slik at det kan lenkes direkte til hvert av de ulike rehabiliterings-tilbudene, samt at de på sine nettsider er bevisst på å informere om rehabiliteringstelefonen og www.helse-nord.no/rehabilitering. RKE bistår både på forespørsel og på eget initiativ til distribusjon av informasjon mellom institusjonene og samarbeidspartnere i kommuner og sykehus. RKE ba om at RHF legger til rette for samarbeid på tvers av institusjoner og sykehus, og med helsefellesskapene.

Samarbeid med regional vurderingsenhet og regionale kompetansefunksjoner på rehabiliteringsfeltet

RKE har hatt løpende kontakt med den regionale vurderingsenheten for somatisk rehabilitering i privat institusjon (RVE) knyttet til pågående regionale prosesser, behov for informasjonsformidling og felles presentasjoner. RKE og RVE holdt blant annet felles undervisning for terapeutene i UNN om tilbud og ordninger for rehabilitering i privat institusjon. Denne gjentas for alle sykehusene i 2025.

RKE og RVE drifter i fellesskap de private rehabiliteringsinstitusjonenes interne ventetidsoversikter. RKE utviklet et nytt system for informasjonenes registrering av tilgjengelighet og ventetid for de ulike ytelsene høsten 2024, i samarbeid med ansvarlig for innføringen av M365/Teams i UNN. Sammenstillingen av denne informasjonen, som brukes av RVE for planlegging, ble flyttet fra Google Disk til M365/ Teams for å ivareta informasjonssikkerheten og sikre at systemet er innenfor en plattform der Helse Nord har avtale og support.

RKE har som vanlig samlet inn informasjon og publisert oversikt over åpne rehabiliteringsplasser i regionen i sommerferieperioden. Det må påpekes at det også i 2024 var mangelfull samordning mellom institusjoner og avdelinger. Oversikten viste derfor i hovedsak at det var svært lav dekning av rehabiliteringsplasser i de tre ukene med størst ferieavvikling. Dette er et arbeid som må koordineres bedre på regionalt nivå, og som RKE igjen har meldt via det regionale fagrådet for rehabilitering. For 2025 følges dette opp av det regionale ledernetverket for rehabiliteringsavdelingene i sykehusene.

Regionalt fagråd for rehabilitering

Fagrådet har hatt tre møter i 2024. Det ble oppnevnt nye medlemmer fra institusjonene, kommunene og brukerrepresentant. Saker i fagrådet: høringsinnspill til rapporten fra Arbeidsgruppe 3 rehabilitering i prosessen «Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord», behov for endring av rutiner og tidsbruk for tildeling av regionale nettverksmidler siden det tar så lang tid at det i praksis er nesten umulig å få brukt midlene. Rådet fikk også en presentasjon av Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenesten i 2023, av forsknings- og utviklingsprosjektet RehabLos ved UiT og samarbeidspartnere fra aktuelle rehabiliteringsaktører og brukere, samt om regional jubileumskonferanse for rehabilitering i 2025. Et gjennomgående tema i 2024 har vært fagrådets bekymring for at regionen ikke klarer å finne egnet rehabiliteringstilbud til alle pasienter med omfattende rehabiliteringsbehov i tidlig fase etter alvorlig hjerneslag/ hjerneskade. Rådet meldte saken til fagsjefmøtet i august 2024. I diskusjonen der kom det opp behov for systematisering av data, arbeid med funksjonsfordeling, prioriteringer, og strakstiltak for å kunne sikre tidligrehabilitering til pasienter med alvorlige skader. Konklusjonen ble at RHF skulle starte prosessen med et videre arbeid. Det er samlet inn data fra rehabiliterings-avdelinger og institusjoner. Per 1.3.25 er enda ikke den planlagte arbeidsgruppen nedsatt som skal arbeide med mangel på subakutte

plasser, arbeide videre med funksjonsfordelingsprosessen, og sikre bærekraft i små og sårbare fagmiljøer som innehar viktig tverrfaglig rehabiliteringskompetanse.

Regional jubileumskonferanse rehabilitering i 2025

RKE kom høsten 2024 inn i arbeidet i programkomiteen for jubileumskonferansen i Bodø 3.-4.9. 2025. Konferansen markerer at det er 30 år siden rehabiliteringsavdelingene og de ambulante rehabiliteringsteamene ble etablert. Det samarbeides bredt om program, arrangement og markedsføring.

Regionalt ledernettsverk for ledere av rehabiliteringsavdelinger i sykehus

På slutten av 2024 fikk RKE innvilget observatørstatus i det regionale ledernettsverket sammen med RVE, etter egen henvendelse til nettsverket. RKE oppfatter ledernettsverket som en nyttig arena for gjensidig informasjonsformidling. RKE får informasjon om hva som skjer på rehabiliteringsfeltet i sykehusene, og kan formidle informasjon fra andre regioner og nettsverk. Dette er også en arena der RKE kan bidra til å koordinere møter og samarbeid mellom rehabiliteringsavdelingene i sykehusene og institusjonene som har avtale med Helse Nord.

Nasjonalt nettverk av RKE (NRKE)

I 2024 gjennomførte nettsverket 4 digitale møter og ett fysisk møte over 1 ½ dag i Bergen. Fast agenda på møtene er utveksling av relevant informasjon mellom regionene omkring pågående regionale og nasjonale prosesser som hører innunder våre ansvarsområder, og informasjonsutveksling med vår faste kontakt seniorrådgiver Sigrunn Gjønnnes i Helsedirektoratet.

Nettsverket har fulgt opp oppdraget fra HOD om koordineringsordningene, blant annet ved å ta initiativ til et interregionalt møte der også rådgiverne i RHF-ene med ansvar for rehabilitering og koordinering, og Helsedirektoratet deltok. Der presenterte hver region sine prosesser og status knyttet til dette oppdraget. NRKE har fått orientering fra Riksrevisjonen om rehabiliteringsundersøkelsen, og orientering fra Norsk Helsenett om infrastruktur av betydning for koordineringsarbeid. Vi har også jobbet med en felles sak til det nasjonale tjenestetypeutvalget om å få opprettet egen elektronisk tjenesteadresse for koordinerende enhet i sykehus.

Tony Berntsen fra KE ved UNN/RKE Helse Nord og Cathrine Nøttingnes fra RKE i Helse Vest var invitert som foredragsholdere til den nasjonale Pasientsikkerhetskonferansen 20.-22.11.24 i parallellsesjonen [Koordinerte tjenester og bærekraft](#) i regi av Helsedirektoratet.

Nasjonale oppdrag og prosesser, samarbeid med Helsedirektoratet

Utvikling av kodeverk for rehabilitering i kommunene

Helsedirektoratet fikk et oppdrag i etterkant av Riksrevisjonens rapport på rehabiliteringsfeltet, om å utvikle et kodeverk for å utvikle registrering som kunne gi bedre data på type og mengde av rehabiliteringstilbud som ytes i kommunene. RKE har sammen med koordinerende enhet (KE) UNN bistått Helsedirektoratet med rekruttering av deltakere fra nordnorske kommuner, samt arrangement av workshop i Tromsø i september. På dagsorden sto: utvikling av felles forståelse, begreper og klassifiseringer av rehabiliteringstilbud med tanke på utvikling av et felles kodeverk.

Oppdatering av e-læring om koordinator og individuell plan

RKE distribuerte, etter forespørsel fra Helsedirektoratet, skjema til KE i regionens sykehus og kommuner for innspill om hva som savnes i e-læring om koordinator og individuell plan.

Utviklings- og forskningsarbeid

- Audhild Høyem deltar i referansegruppa til innovasjons- og forskningsprosjektet RehabLos ved UiT. Hun har også deltatt i arbeidet med en søknad om rekrutterings- og samhandlingsmidler gjennom Helsefelleskapet Troms- og Ofoten om et pilotprosjekt for «RehabLos Kraftsenter - et tverrsektorielt kompetansenettverk for bærekraftige rehabiliteringstjenester i nord».
- Audhild Høyem er fortsatt tilknyttet forskningsprosjektet «ISP» som er finansiert av Norges Forskningsråd (2019-2025). Nå som gjesteforsker. Prosjektet studerer hvordan tjenestesamhandling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten er politisert, prioritert, organisert og erfart på ulike nivå og av ulike aktører i den norske velferdsstaten. Videre hvordan sosiale og strukturelle dynamikker skaper vilkår for de kommunale helse og omsorgstjenestene, og hvilke forhold som kan fremme eller hemme samarbeid og prioritering i tjenestene. Etter avsluttet postdoktorstilling juni 2024, omfatter arbeidet kun deltakelse på årlig workshop og deltakelse i arbeid med manuskripter som er under arbeid. Høyem er førsteforfatter på et bokkapittel til en antologi som er innsendt til fagfelleevaluering. Tittel på kapitlet er: «Pasientforløp i politiske styringsdokumenter - et samlende men mangetydig kvalitetsideal». Hun er medforfatter på et artikkelmanuskript som er under fagfelleevaluering i et vitenskapelig tidsskrift. Arbeidstitel: "Municipal healthcare providers' perceptions of healthcare needs and reasons for frequent and unplanned hospital admissions among home-dwelling older adults: a Norwegian focus group study". Det jobbes også med en artikkel med arbeidstitelen: "Exploring healthcare professionals' perspectives on providing holistic and person-centered care for users with long-term complex needs".

Deltakelse i Samhandlingsseksjonens virksomhet i UNN

RKE-rådgiverne har bidratt aktivt i prosesser knyttet til:

- Utvikling av en forsterket koordinerende enhet i UNN og i revisjon av håndteringen av henvendelser, rettighetsvurdering, ansvarsavklaring og bistand til etablering av hensiktsmessige koordineringsløsninger for pasienter med uavklarte koordineringsbehov. Enheten ble besluttet etablert i 2023, gikk inn i en driftsfase i september 2024, og første evaluering ble gjennomført i januar 2025.
- Koordinering og deltakelse i arbeid med høringsuttalelser og utviklingsprosesser i regionen og i UNN på vegne av Samhandlingsseksjonen og ESI-senteret.
- Evaluering og revisjon av rutiner og retningslinjer for pasienter med behov for å ha med seg ledsager under opphold i sykehuset.
- Innføring av M365 i seksjonen.
- Deltar i utvidede sekretariatsmøter i tilknytning til helsefelleskapets virksomhet.
- Rådgiver i RKE har redaksjonsansvar for oppdateringer, endringer og publisering av artikler på www.unn.no/samhandling, og for samarbeidet med kommunikasjonsavdelinga omkring dette.
- Audhild Høyem deltar i planlegging av Samhandlingskonferansen for 2025.
- Audhild Høyem deltar som medlem i KVAM-gruppe i pågående utviklings- og omorganiseringsprosesser i UNN.